

СЕКЦІЯ VII. СХІДНІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

УДК 821.512.161

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-283-1-59>

Борбенчук І. М.

ORCID: 0000-0003-3531-6884

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Корнєва З. М.

ORCID: 0000-0002-8848-4323

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

ОНОМАСТИКОН РОМАНУ ТУНИ КІРЕМІТЧІ «МОЛИТВИ ЛИШАЮТЬСЯ НЕЗМІННИМИ»

Ключові слова: антропонім, мовна картина світу, ономастикон, турецька література.

Турецька література є маловивченою в українських наукових студіях, однак культурні фестивалі, платформа «Діалог Євразія», відкриття центрів вивчення турецької мови та літератури в Україні сприяють поширенню і знайомству з новими іменами. Серед відомих у всьому світі письменників (Яшар Кемаль, Сулейман Назіф, Хазим Хікмет, Орхан Памук, Орхан Кемаль) і поетів (Ахмет Аріф, Ільхан Берк, Рифат Ілгас, Октай Рифат) варто назвати Туну Кіремітчі, музиканта й соліста групи «Атлас», журналіста й письменника, доробок якого на даному етапі залишається поза увагою науковців. Власне, завдяки перекладеному в 2016 році Ольгою Чичинською роману «Молитви лишаються незмінними» (2007) українською мовою, з'явилася можливість дізнатися і про талановитого автора, і про його творчість.

Роман «Молитви лишаються незмінними» захоплює оригінальною тематикою й незвичною структурою у формі діалогу між двома жінками.

Пелін прийшла до пані Розелли Галанте після прочитаного оголошення в газеті: «Шукаю людину, яка знає турецьку мову. Оплата гідна. Досвід роботи не має значення. Перевага віддається тим, хто не палить» [2, 17]. Зустрічі раз на тиждень, а інколи й частіше, дозволяють слідкувати за теперішнім життям головних героїнь, поринати у спогади, слухати їхні філософські роздуми. Буденні й жартівливі, серйозні й філософські, бесіди завжди наповнені інтелектуальними дрібничками й деталями, які розкривають внутрішній світ персонажів та створюють художній простір роману.

Проведений аналіз ономастикону роману доводить, що власні назви відіграють важливу роль у пізнанні культури, мови, історії, є ключовими словами та важливими чинниками мовлення письменника, що формують його мовну картину світу.

Слід зауважити, що, незважаючи на велику кількість антропонімів, власних імен чоловіків (Альдо, Саркіс, Іван, Дімітрі, Олексій, Енвер Ріган, Рюшту, Солі, Аві, Яель, Аврам, Джефі, Клаус-Петер) та жінок (Розелла, Пелін, Зельда, Ребекка, Лінет, Таня, Ренгін, Елені, Жаклін, Лінет), активними героїнями твору є лише Пелін і Розелла, які в розмові згадують тих чи інших людей із свого життя. У діалогах вони роздумують про сучасне кіно, музику, спорт, а відтак говорять про видатних представників різних видів мистецтва (Джонні Вайсмюллер, Джордж Клуні, Том Круз, Бред Пітт, Арнольд-губернатор, Джон Траволта, Курт Кобейн, група Рісево, соліст групи Брайан Молко, співачка Шебнем Ферех, Теоман, Ахмет Озхан). Розелла розуміється на літературі, їй близькі ізраїльський письменник Ігуда Аміхай, турецькі поети Юнус Емре, Ях'я Кемаль та Аршак Палабийкян, турецький письменник Ахмет Хашім, австрійський поет Райнер Марія Рільке. Пелін же слідкує за новинами спорту, тому знає про досягнення Штеффі Граф, Мартіні Хінгісти.

Ономастичний простір роману складає міста й країни, які прив'язують події до певного місця та розкривають ключові моменти життя персонажів. Зокрема, було зафіксовано **хороніми** (*міста: Стамбул, Нью-Йорк, Ізмір, Париж, Афіни, Берлін; країни: Туреччина, Німеччина, Україна, Франція, США, Греція; острови: Бююкада*) та **гідроніми** (*Босфор, Чорне море, пристань Сарайбурну, берег Кадик'юя, пристань Емін'юню*). Обидві жінки живуть у невеличкому містечку в центрі Європи, однак душею перебувають у Стамбулі, місті «...з тисячолітньою історією, старими вуличками і площами, мечетями і церквами, саме тут шістдесят років тому розгорнулися важливі для Розелли події» [1, 269]. А Пелін втекла звідти через складні стосунки із батьком та небажанням спілкуватися з матір'ю.

Автор, який сам любить Стамбул, проводить читачеві своєрідну екскурсію через квартал Куле-дібі, базар Капалічарши, районами Етілер, Галата, Аїаспаша, Бейоглу, Тепебаша, Токатліян, Бешікташ, Чагалоглу. Показує палац Топкапи, Стамбульський університет, Галатську вежу,

Академію витончених мистецтв, Церкву Святого Георгія. Стамбул – це мрія Розелли, це місто, куди вона хоче повернутися. «Я лише мрію про повернення туди. Але це вже неможливо... На жаль, стан мого здоров'я більше не дозволяє подорожувати. Та якщо ви запитаете, як давно я приїхала сюди зі Стамбула, то я скажу, що відтоді промайнуло рівно шістьдесят років. Увесь цей час я тільки й живу мріями про це місто» [2, 13].

Як бачимо, автор, використовуючи власні назви, зумів сформувати в романі «Молитви лишаються незмінними» влучний, експресивний ономастичний простір, який є способом розкриття жіночих образів та відображення мовної картини світу письменника.

Література:

1. Борбенчук І. М., Корнева З. М. Образ Стамбула у романі Туни Кіремітчі «Молитви лишаються незмінними». XXIV Сходознавчі читання А. Кримського: *Збірник матеріалів, Київ, 21 грудня 2021 р.*, К.: ВД «Гельветика», 2021. С. 268–270.

2. Кіремітчі Т. Молитви лишаються незмінними. Запоріжжя: АЛЕМАК, 2016. 182 с.

УДК 821.581-1.09«11»

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-283-1-60>

Дащенко Г. В.

ORCID: 0000-0003-3432-3679

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри порівняльної філології східних та англомовних країн

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

Русакова К. О.

ORCID: 0000-0002-9881-9035

студентка II курсу магістратури

кафедри порівняльної філології східних та англомовних країн

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ БІОГРАФІЇ ЧЖУ ШУЧЖЕНЬ: ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОГЛЯДІВ КИТАЙСЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ

Ключові слова: Чжу Шучжень, середньовічна поезія, реконструкція, біографія.